

Posudek oponenta diplomové práce

SVOBODOVÁ, J., *Postavení lásky ve spiritualitě Františka Saleského*, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze (vedoucí práce ThLic. Prokop Brož, Th.D.), Praha 2012.

Diplomová práce Jany Svobodové *Postavení lásky ve spiritualitě Františka Saleského* si klade docela zajímavý cíl: pokusit se přiblížit a zároveň i odůvodnit myšlenku vyjádřenou slovy sv. Jana Boska, ve které je mj. skryt úspěch jeho výchovných snah, totiž myšlenku, že «Výchova je záležitostí srdce a pouze Bůh je jeho Pánem» (str. 8), a to na základě studia myšlení a spirituality duchovního učitele salesiánské rodiny, sv. Františka Saleského.

Autorka práce tak činí ve čtyřech krocích, kterým odpovídají čtyři kapitoly její práce. Nejprve přiblíží duchovní a studijní zrání ženevského biskupa (první kapitola), pak jeho teologické pojetí lásky mající svůj základ v Nejsvětější Trojici (druhá kapitola), pak se zaměří na lásku a její působení v srdci člověka a zároveň na úkol pomoci člověku k této lásce (třetí kapitola), aby se pak na závěr pokusila představit „modelové“ uskutečnění života z lásky k Bohu i k člověku v Panně Marii (čtvrtá kapitola). Vše se tak děje především na základě studia dvou Františkových nejznámějších děl, *Úvodu do zbožného života* a *Pojednání o lásce k Bohu*, které autorka hojně doplňuje i řadou myšlenek z jeho dalších spisů. To vše je obohaceno i řadou informací, zejména ohledně světcova životopisu, získaných ze sekundární literatury.

Co do rozsahu a formálních náležitostí práce splňuje všechny podmínky požadované pro diplomovou práci. Po jazykové stránce (až na některé nečetné drobné chyby v syntaxi) je psána dobrou a dobře stylizovanou češtinou. Práce jako celek je zároveň velmi dobře strukturovaná, poznámkový aparát má formální jednotu.

Po obsahové stránce se autorce podařilo dobře naplnit cíl své práce vytknutý v úvodu: ukázat teologické kořeny i centralitu lásky (a s ní souvisejícího pojmu „srdce“) ve spiritualitě sv. Františka Saleského, a tím i vysvětlit onen známý důraz na vlídnou srdečnost v duchovním doprovázení a způsobu výchovy v duchu tohoto světce.

Autorka v práci prokazuje nejen dobrou znalost děl zvoleného autora, ale zároveň i porozumění jejich obsahu a schopnost tento obsah přeformulovat pro čtenáře. Zvlášť je třeba ji pochválit za velmi pěkné zpracování tematiky duchovního doprovázení a vysvětlení nutnosti jeho vlastností, jakými jsou právě vlídnost a srdečnost (str. 59-67).

K práci je však možné mít následující drobné výhrady, zejména metodologického charakteru:

1. Ačkoli celková struktura práce a schopnost formulování ze strany autorky jsou dobré, stává se, že při zpracování jednotlivých témat v některých podkapitolách není příliš jasná logika myšlenkového postupu, čtenář se někdy v textu trochu ztrácí, jednotlivé myšlenky jsou někdy kladeny jedna vedle druhé bez nějakého

jasnějšího vyústění či shrnutí, jak je tomu částečně například při zpracování témat týkajících se struktury lidské osoby (str. 32-36).

2. U některých obecných teologických témat, jakými jsou například vztah imanentní a ekonomické Trojice (str. 19), struktura lidské osoby (str. 32) nebo témata spojená s postavou Pannou Marie (str. 69-71), se nezdá nutné citovat standardní teologické publikace nebo církevní dokumenty, jedná-li se o všeobecně přijímané či známé teologické teze, není-li pak tento odkaz uveden do bližšího vztahu s myšlením Františka Saleského.
3. Na některých místech autorka naopak uvádí informace, u kterých by bližší rozvedení či odkaz na prameny nebo sekundární literaturu mohly být užitečné. Například v souvislosti s Františkovým chápáním Trojice (str. 22) není ani zmínka o jeho východiscích, nebo například u řady jmen osob, s nimiž měl světec co do činění (např. str. 38.59), by bylo užitečné uvést aspoň letmou zmínku o tom, koho si má čtenář pod těmito jmény představit.
4. Ačkoliv se autorka až na několik malých výjimek v prvních třech kapitolách daří představovat především myšlení Františka Saleského, ne tak je tomu v kapitole čtvrté, kterou je třeba z obsahového i metodologického hlediska považovat za poněkud slabší. V této kapitole, nejvýrazněji v odstavcích 4.1.1 a 4.1.2 (str. 69-71), se autorka vícekrát pouští do obecných úvah o Panně Marii, navíc s citací literatury, která s Františkem Saleským nemá nic společného (viz námitka č. 2), aniž by bylo blíže vysvětleno, jaký vztah mají tyto obecné teologické úvahy k myšlení světcovu.
5. Jestliže autorka v první kapitole hovoří o jakési životní krizi Františkově spojené s otázkou predestinace (str. 17), možná by stálo za to tuto souvislost aspoň nějak zmínit, když se později věnuje tématu s touto otázkou souvisejícímu, totiž tématu Božího sestoupení do lidského srdce, dostatečnosti Božího spásného díla a odpovědi člověka na Boží vnuknutí (str. 43).
6. Seznam literatury (str. 82-84) by byl přehlednější, kdyby v něm bylo bližší rozlišení aspoň mezi prameny a sekundární literaturou.

Tyto drobné výhrady by sice mohly být námětem k případnému (nikoliv však obligatornímu) vylepšení práce, ale nic nemění na tom, že celkově se jedná o práci zdařilou a zajímavou.

Proto ji tímto tak, jak je předložena, doporučuji k obhajobě.

ThLic. Jan Houkal, Th.D.
Brandýs n/L., 12. 01. 2012